

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4799
Karar No : 2007/8702

Davacılar : 1- Değer Motorlu Araçlar Oto Kiralama Turz. Tic. Ltd. Şti.
2- Kiroğlu Motorlu Araçlar Ticaret İnş. Turz. ve Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. Mikayil Dilbaz, Kaptanpaşa Mah. Halit Ziya Türkkan Sok.
Famas Plaza A Blok Kat:5 Daire:20 Şişli/İSTANBUL
Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent/ANKARA

İstemin Özeti : Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş. (Otokar)'nin yetkili bayisi olan davacıların, Otokar'ın ilgili pazardaki hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla yaptığı şikâyetin reddine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 22.06.2006 tarih ve 06-45/571-155 sayılı kararının; Otokar'ın farklı bayilerine farklı fiyat uyguladığı, bu hususun incelenebilmesi için Otokar'dan bilgi-belge istenilmesi gerektiği, Otokar tarafından haksız faiz talebinde bulunduğu, şikâyet edilen dönemin 2005 yılı ve öncesi olmasına karşın, 2006 yılının ilk altı ayındaki piyasa durumunun esas alındığı, ilgili ürün pazarının ve coğrafi pazarın yanlış değerlendirildiği öne sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Rekabet Kurulu tarafından yeterli inceleme ve araştırma yapılarak dava konusu kararın alındığı, eksik inceleme iddiasının gerçeği yansıtmadığı, Otokar'ın satış rakamları ve pazar payı dikkate alınarak ilgili ürün pazarında hâkim durumda olmadığı saptandığı, davacıların yüksek faiz uyguladığı yönündeki iddialarının, hâkim durumda olmadığı saptanan Otokar için ileri sürülemeyeceği, davacılar tarafından ileri sürülen bir çok iddianın, ticari ve bayilik ilişkisinden kaynaklanan iddialar olduğu, bu tür iddiaların görevli yargı tarafından çözümlenmesi gerektiği, ikame ürün dikkate alınarak, ilgili ürün pazarının, TCsınırları olarak da coğrafi pazarın belirlenmesinde 4054 sayılı Kanun'a aykırı bir yön bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : Şikâyete konu hususların 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı anlaşılması karşısında, davacı şikâyetinin reddinde hukuka aykırılık bulunmadığından, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, davacı şirket tarafından, Otokar Otobüs Karoseri Sanayi A.Ş.'nin ticari davranışlarıyla ilgili pazardaki hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla yapılan şikâyet başvurusunun reddine ilişkin Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında kanununun 1. maddesinde; bu Kanununun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rakabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4799
Karar No : 2007/8702

ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, yasanın 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, 6. maddesinde de; bir veya birden fazla teşebbüsünün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, yasanın 16/2 maddesinde ise, bu kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği, sabit olanlara yasa maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Davacı şirket tarafından; yetkili bayisi oldukları Otokar Otobüs Karoser A.Ş.'nin rekabeti engelleyici ve hakim durumunu kötüye kullanıcı eylemlerle kendilerinin maddi zarar görmelerine neden olduğu, istem dışı ve talep fazlası göndermiş bulunduğu malları fatura tarihinden çok sonraları göndermek ve % 04,25 faiz uygulamak, aynı konumda olması gereken bayilere farklı bedellerle araç satmak suretiyle hakim durumunun kötüye kullanıldığı, istem dışı gönderilen talep fazlası malları geri almayıp, hurda kampanyası başlatarak rakip bayilerin düşük fiyatlara araç satın alabilmelerine imkan verildiği ve zarara uğramalarına neden olduğu ileri sürülmüş olup; davacı dosyasındaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden, 2006 yılının ilk altı ayında, minibüs satışları pazarının % 3,9 una, midibüs satışlarının ise % 12,3 üne sahip olan Otokar'ın ilgili pazarda hakim durumda bulunmadığı ve eşit şartlardaki bayilere farklı uygulamada bulunduğu dair herhangi bir objektif bilgi ve belgenin saptanamadığı anlaşılmaktadır. Otokar tarafından düzenlenen hurda kampanyasının ise 4054 sayılı Kanunun ihlali olarak değerlendirilmesine hukuken imkan bulunmamaktadır.

Belirtilen nedenlerle, davacının şikayetinin reddine dair dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava, Otokar'ın yetkili bayisi olan davacıların, Otokar'ın ilgili pazardaki hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla yaptığı şikâyetin reddine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 22.06.2006 tarih ve 06-45/571-155 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4799
Karar No : 2007/8702

gücü olarak tanımlanmış, ve Kanun'un hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesinde de bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması halinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, (a-e) bentlerinde kötüye kullanma halleri sayılmıştır.

Yasaya ve öğretiyeye göre hâkim durum, bir ya da birden fazla teşebbüsün pazarda güçlü bir konumda bulunmasını, yani teşebbüsün pazarda rekabeti önleme veya serbestçe davranabilme ya da istediği stratejiyi pazara kabul ettirme gücüne sahip olmasını ifade etmektedir. İlgili pazarı belirleyen iki temel unsur bulunmaktadır. Bunlar, coğrafi pazar ve ürün pazarıdır. İlgili coğrafi pazardan anlaşılması gereken aynı rekabet koşullarına sahip pazar alanıdır. Ürün pazarı ise ticari alışveriş konusu olan bir malın ya da hizmetin oluşturduğu pazardır. Bir teşebbüsün hâkim durumda bulunduğunu gösteren değişik ekonomik ve sosyal faktörler de bulunmaktadır. Buna göre hâkim durumun tespitinde, ilgili ürün ve coğrafi pazarın yanısıra ilgili zaman dönemi, ürünün ikame edilebilirliği, çapraz esnekliği, pazarın homojen yapıda olması, pazardaki rakiplerin sayısı ve pazar payları gibi hususların da incelenmesi gerekmektedir. Kısaca hâkim durumun tespiti konusunda yapısal, işlevsel ve ekonomik güce dayalı olmak üzere çeşitli değerlendirme ölçütleri bulunmaktadır. Hâkim durumun varlığı tamamen iktisadi analizlere dayanarak araştırılması gereken bir konudur ve hâkim durumun belirlenmesinde önemli olan ve öncelikle ele alınması gereken ölçüt, işletmenin ilgili pazardaki payıdır. Pazar payının yalnız hâkim durumda olup olmadığının incelenmekte olan işletme açısından değil, bu işletmeye rakip olan, diğer işletmeler açısından da incelenmesi gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Otokar'ın ilgili pazardaki hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla yapılan şikâyetin Rekabet Kurulu tarafından değerlendirildiği, ilgili ürün pazarının, "minibüs ve midibüs" olarak tespit edildiği, Otomotiv Sanayicileri Derneği'nin verilerine göre 2006 yılının ilk altı ayında Türkiye'deki minibüs ve midibüs üreticisi firmaların toplam satışları ve pazar paylarının incelendiği, Otokar'ın, 145 adet minibüs satışıyla %3,9'luk; aynı dönemde 327 adet midibüs satışıyla da %12,3'lük bir pazar payına sahip bulunduğu, bu satış rakamlarıyla Otokar'ın, minibüs satışlarında 5. sırada, midibüs satışlarında ise 4. sırada yer aldığı, dolayısıyla mevcut durumda Otokar'ın ilgili pazarda hâkim durumda bulunduğunu kabul etmenin mümkün olmadığı, şikâyetçiler tarafından sunulan bilgi ve belgelerden, Otokar'ın eşit şartlardaki bayilere farklı uygulamada bulunduğunu gösteren bir delile de rastlanılmadığı gibi, Otokar'ın bayilerinin araç kotalarını belirlerken, söz konusu bayinin önceki aylardaki araç satışlarını dikkate aldığı ve belirlenen kota rakamları konusunda da bayilerin teyidini istediği, kaldı ki, şikâyetçilerin bu konuya ilişkin ifadelerinden de şikâyetçilerin talep fazlası gönderilen ürünleri iade etme özgürlüğünün bulunduğu, ancak bunu çeşitli sebeplerden dolayı kullanmadığının anlaşıldığı, şikâyetçilere talep fazlası ürünlerin gönderilmesinden kısa bir süre sonra Otokar tarafından bir "hurda kampanyası"

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4799
Karar No : 2007/8702

düzenlenmesinde de 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilecek herhangi bir husus görülmediği, çünkü söz konusu kampanyanın tüm bayilere yönelik uygulandığı ve şikâyetçi tarafların, stoklarında fazla ürün olduğu için anılan kampanyadan faydalanamamış olduğu, bu noktada, Otokar'ın yanlış beyanlarla şikâyetçilerin iradesini yanılttığı ve hiçbir hukukî dayanağı bulunmadığı halde faiz uyguladığı şeklindeki iddiaların da 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı ve bu konularda yetkili mercilere başvurulması gerektiği, esasen, şikâyetçiler tarafından sunulan bilgilerden de, taraflar arasında yaşanan hukukî ve ticari ihtilafların yargıya yansdığına görüldüğü, dolayısıyla, şikâyetçilerin iddialarına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek bulunmadığı belirtilerek, dava konusu Kurul kararıyla şikâyetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Rekabet Kurulu kararıyla; ilgili ürün pazarı olarak belirlenen "minibüs ve midibüs" pazarında 2006 yılının ilk altı ayındaki satış rakamları ile pazar payı dikkate alınarak, Otokar'ın hâkim durumda olmadığına saptanmasında 4054 sayılı Kanun'a aykırılık bulunmadığı görüldüğünden, şikâyetçiler tarafından sunulan bilgi ve belgelerden, Otokar'ın eşit şartlardaki bayilere farklı uygulamada bulunduğunu gösteren bir delile de rastlanılmadığından ve davacıların iddialarına yönelik olarak taraflar arasında yaşanan hukukî ve ticari ihtilafların adli yargıda devam ettiği, dolayısıyla iddiaların 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı anlaşıldığından, dava konusu işlemle şikâyetin reddinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 67,70-YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 12.12.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Orhun	Suna	Zümrüt
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	YET	TÜRKOĞLU	ÖDEN

YARGILAMA GİDERLERİ :

Toplam Harç : 43,70-YTL
Posta Gideri : 24,00-YTL
TOPLAM : 67,70-YTL